

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 32 i Landstingets Forretningsorden:

Beslutningsforslag om at Grønlands Selvstyre tiltræder anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ændring af adoptionsloven samt ikrafttræden af Haagerkonvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

(Formanden for Naalakkersuisut)

Begrundelse

Lov nr. 279 af 7. juni 1972 om adoption blev sat i kraft for Grønland den 1. marts 1976 ved anordning nr. 63 af 26. februar 1976. Danmark har siden foretaget adskillige ændringer af adoptionsloven. Grønland har ikke foretaget yderligere ændringer af adoptionsloven siden 1976.

Forslaget til anordning indebærer, at forskellige love om ændring af adoptionsloven sættes i kraft for Grønland med de ændringer, der har særlig betydning for Grønland. Ved anordningen vil Grønland endvidere opnå en regulering, der hovedsageligt svarer til de færøske og danske adoptionslove.

Behovet for en ajourføring af adoptionsloven skal endvidere ses i lyset af Haagerkonventionen af 1993, som trådte i kraft for Danmark den 1. november 1997. Konventionen har betydning i sager om internationale adoptioner og foreslås sat i kraft samtidig med anordningen.

Justitsministeriets anordningsudkast med resuméer, herunder af Haagerkonvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner (Haagerkonventionen af 1993) vedlægges.

Hovedpunkter i anordningsudkastet:

Adoptionssamrådet

Der skal oprettes et samråd for Grønland, hvis medlemmer og stedfortrædere beskikkes af justitsministeren. Samrådet skal afgive udtalelser til brug for Rigsombudsmandens afgørelser af, om en ansøger kan godkendes som adoptant. I den forbindelse skal Rigsombudsmanden bl.a. indhente de oplysninger om ansøgerens forhold, der ligger til grund for samrådets udtalelse.

Adoptionsnævnet

Adoptionsnævnets formand og et antal medlemmer beskikkes af justitsministeren.

Adoptionsnævnet fører bl.a. tilsyn med Rigsombudsmandens og samrådets behandling af godkendelsessager. Rigsombudsmandens afgørelser i sager om godkendelse som adoptant kan indbringes for Adoptionsnævnet. Endvidere kan Adoptionsnævnet i forbindelse med behandlingen af andre sager end klagesager bl.a. indkalde personer med særlig indsigt eller interesse i de spørgsmål, der behandles af nævnet. Adoptionsnævnet, som varetager tilsvarende opgaver i Danmark, dækker tillige Grønland.

Godkendelse som adoptant

Anordningsudkastet giver justitsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om godkendelse som adoptant. Den danske bekendtgørelse stiller bl.a. krav til adoptantens psykiske og fysiske helbredstilstand. Disse krav svarer til de krav der i praksis stilles ved adoption i Grønland i dag. En tilsvarende administrativ forskrift vil blive sat i kraft for Grønland samtidig med anordningens ikrafttræden.

Ophævelse af adoptivforhold

Justitsministeren eller retten kan efter anmodning fra den adopterede bestemme, at den pågældende genindtræder i retsforholdet til den oprindelige slægt, hvis de oprindelige forældre samtykker. Efter den gældende adoptionslov har adgangen til ophævelse af adoptivforholdet og genindtræden i retsforholdet til den oprindelige slægt været forbeholdt adopterede under 18 år.

Formidling

Justitsministeren kan give private organisationer tilladelse til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har dansk statsborgerskab. I den forbindelse fastsætter justitsministeren regler og vilkår om de private organisationers adoptionshjælp og fører tilsyn med disse organisationer. Overtrædelser af regler og vilkår sanktioneres efter den grønlandske kriminallov.

Klageadgang

Rigsombudsmandens afgørelser kan påklages til justitsministeren. Undtaget herfra er afgørelser indbragt for retten og afgørelser i sager om godkendelse som adoptant, der er indbragt for Adoptionsnævnet.

Ikrafttræden

I forbindelse med anordningens ikrafttræden foreslås Haagerkonventionen af 1993 samtidig sat i kraft.

Haagerkonventionens betydning for internationale adoptioner

Konventionen opstiller en række garantier for at sikre at internationale adoptioner foregår i overensstemmelse med bl.a. FNs Børnekonvention. Garantierne er med til at forhindre børne bortførelser, handel med børn mv. gennem samarbejde mellem medlemsstaterne i internationale adoptionssager.

Konventionen har endvidere til formål at sikre gensidig anerkendelse af adoptioner i henhold til konventionen medlemsstaterne imellem.

Konventionens aftryk i anordningsudkastet:

Godkendelse af adoptanter i internationale adoptionssager

En international adoption må ikke finde sted før de kompetente myndigheder i modtagerstaten har godkendt adoptivforældrene som adoptanter. Dette krav kan fraviges, hvis ansøgeren er beslægtet med barnet eller dets forældre (familieadoption).

Høring af børn

De kompetente myndigheder i barnets oprindelsesstat skal sikre sig, at barnet er blevet rådgivet og behørigt informeret om virkningerne af adoptionen, og at der er taget hensyn til barnets ønsker og synspunkter under hensyntagen til barnets alder og modenhed.

I anordningsudkastet er dette hensyn bl.a. kommet til udtryk i en bestemmelse om afholdelse af en forudgående samtale med et barn, der er fyldt 12 år, om adoptionen og virkningerne af adoptionen før indhentelse af barnets samtykke.

Er barnet under 12 år, skal der indhentes oplysning om barnets holdning i det omfang barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det.

Retten skal tilsvarende indhente samtykke forud for ophævelse af et adoptivforhold.

Forbud mod vederlag eller anden form for modydelse

Ifølge konventionen kan en adoption kun finde sted, hvis samtykke til adoptionen ikke er opnået mod betaling eller anden form for modydelse. Ifølge anordningsudkastet idømmes den mellemmand der betaler for at opnå samtykke til adoption foranstaltninger efter den grønlandske kriminallov.

Bopælsstatens regler

En adoption bevilliges efter de regler, der gælder i adoptionsansøgerens bopælsstat. Det indebærer, at en adoptionsansøger, der har bopæl i Grønland, kan kun adoptere efter reglerne i anordningen.

Udenlandske adoptionsafgørelser anerkendes, når adoptionen er gennemført med henblik på adoption af barnet til Grønland i overensstemmelse med konventionen.

Autoriserede organer

Konventionen stiller en række krav til de organer, der er godkendt til at yde adoptionshjælp i relation til adoption af udenlandske børn. Ifølge anordningsudkastet kan justitsministeren give en eller flere private organisationer tilladelse til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har dansk statsborgerskab. De godkendte organisationer vil også yde adoptionshjælp for Grønland.

Centralmyndighed

En centralmyndighed skal varetage opgaver og forpligtelser efter konventionen. Denne centralmyndighed, Familiestyrelsen, bliver tillige centralmyndighed for Grønland.

Naalakkersuisut indstiller, at Grønlands Selvstyre tiltræder anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om ændring af adoptionsloven samt ikrafttræden af Haagerkonvention af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

Med denne gennemgang af anordningsforslagets og konventionens hovedelementer overlades dette beslutningsforslag til velvillig behandling i Inatsisartut.